Zenonas BAUBONIS, Vida KLIAUGAITĖ

TYRINĖJIMAI VIGODKOS (DŪKŠTO, SAKSONIŠKIŲ) II PILKAPYNE 1999 M.

Pilkapynas yra Ignalinos r., 4,5 km į Š nuo Dūkšto, į ŠR nuo Dūkšto–Smalvų kelio, Dūkšto girininkijos 175 kvartalo PR ir 176 kvartalo PV kampe. Pilkapyną sudaro 39 pilkapiai. Mažiausiai 4 iš jų žaloja kvartalinė linija. 1999 m. tyrinėjimų sezono metu patikrinta spėjamo pilkapio vieta ir į Š nuo jos ištirtas pilkapis Nr. 26 (pagal pilkapių situacijos planą).

Prieš pradedant tyrinėjimus, kvartalinė linija buvo iššvalgyta naudojant metalo detektorių. Visame kvartalinės linijos paviršiuje mėtėsi degintiniai kaulai, taip pat mineralizuotoje linijoje rasta lipdytos keramikos šukė.

Spėjamojo pilkapio vietoje buvo atidengtas bendras 115 m^2 plotas. Ši vieta labai nuniokota ariant kvartalinę liniją, joje matyti keletas paviršiuje kyšančių akmenų bei surinkta keliolika degintinių kaulų. Paaiškėjo, kad šioje vietoje buvęs pilkapis yra visiškai sunaikintas. Apie jį byloja tik 4 ovalios ar apskritos duobės (plotis apie 2 m, gylis iki 0,7 m), užpildytos juoda žeme. Visame plote fiksuoti netvarkingai išsidėstę nedideli akmenys (iki 20 cm skersmens). Gausesnė jų sankaupa užfiksuota R ploto dalyje – čia jie gerokai stambesni (iki 50 cm skersmens), tačiau jų išsidėstymas taip pat gana netvarkingas. Akmenys liudija apie buvusias akmenų konstrukcijas. Pilkapis turėjo būti 6–7 m skersmens. Jokių kapų pėdsakų neaptikta, išskyrus pavienius degintinius kaulus paviršiniame sluoksnyje – kvartalinės perarime.

Pilkapis Nr. 26 buvęs 6×6 m skersmens. Aukštis – 0,3 m. Jo R pusė gerokai aparta. Tačiau akmenų vainikas gana gerai išlikęs, krautas iš vidutinio stambumo (iki 30 cm skersmens) akmenų. Tarp jų pasitaikė ir gana didelių (iki 60 cm skersmens). Vainikas geriau išlikęs R ir V pilkapio kraštuose. Pilkapį supa 4 apskritos ar ovalios ir 1 (ŠV) pailga duobė. Jų vidutinis plotis apie 1 m, gylis 0,5–0,7 m. Užpildytos juoda degėsinga žeme ar tamsiu smėliu, taip pat akmenimis, patekusiais į duobes nuo pilkapio kraštų. Pilkapyje aptikti 3 degintiniai kapai. Kapai Nr. 1 ir Nr. 2 įrengti ant pilkapio pagrindo, orientuoti ŠR–PV kryptimi. Kapas Nr. 1 išsiskyrė geltoname smėlyje tamsesnio smėlio su smulkiais degintiniais kaulais 1,3×0,7 m skersmens stačiakampio užapvalintais kraštais formos kontūru. Stambesni kaulai

pažerti 1×0,5 m skersmens plote apie 10 cm storio sluoksniu. Tarp kaulų rasta deformuota plokščio keturkampio pjūvio žalvarinė apyrankė (?). Kapas Nr. 2 aptiktas apie 1,2 m į PR nuo degintinio kapo Nr. 1. Stambaus degimo kaulai sudėti į 1×0,6 m skersmens ir 10 cm storio krūvelę. Tarp kaulų, V dalyje, aptikta apdegusių įkapių: geležiniai įmovinis ietigalis rombo formos plunksna ir siauraašmenis pentinis kirvis. Kapas Nr. 3 rastas ŠV duobėje – juodame ir degėsingame jos užpilde, apie 1,6×0,8 m skersmens plote, surinkta vidutinio stambumo degintinių kaulų, kartu su jais aptikta molinio dvigubo nupjauto kūgio formos verpstuko dalis, įvija iš žalvarinės pusiau apskrito pjūvio juostelės bei žalvarinės apskrito pjūvio vielos fragmentas.

Pilkapiai datuotini V–VI a.

Zenonas BAUBONIS, Vida KLIAUGAITĖ

Explorations in Vigodka (Dūkštas, Saksoniškės) II barrow cemetery in 1999

In a hypothetical place of Vigodka barrow cemetery (Ignalina district), the area of 115 m^2 was explored. It was discovered that in this place there was a barrow of 6-7 m in diameter which is totally destroyed. In the place of the barrow there were disorderly spread stones and cremated bones. No burial items found.

Also disturbed barrow No 26 was explored. Its diameter is 6 m, height is 0,3 m. A stone circle of the barrow is well preserved, and it is surrounded by 4 round and oval and oblong pits. Also two burials on the base of the barrow were found. In these burials cremated bones, a brass bracelet, an axe with a narrow blade and a blunt end and a spearhead with a pronounced midrib were found.

The barrows are dating from the 5-6th centuries.

Eugenijus BUTĖNAS

KURKLIŲ ŠILO PILKAPYNO TYRINĖJIMAI

1998–1999 m. Kurklių šilo pilkapyne (Anykščių r., Kurklių sen., AR 85) ištirti 4 pilkapiai, buvę ant miško kvartalinių linijų.

Šiame pilkapyne priskaičiuojama ne mažiau kaip 110 pilkapių. Jų sampilai gana dideli – 8–14 m skersmens ir 0,8–1,5 m aukščio, daugumą jų juosia gerai išlikę grioviai arba pailgos duobės.

Pilkapis Nr. 1 (tirtas 1998 m.) buvo 12×13 m dydžio sampilas, kurio